

मुक्तस्वाध्यायपीठम्
(Institute of Open & Distance Education)

केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः

५६-५७, इन्स्टीट्यूशनल-एरिया, जनकपुरी,
नवदेहली - ११००५८

शास्त्री, द्वितीयवर्षम् (साहित्यम्) - पञ्चमपत्रम्
प्रदत्तकार्यम् (Assignment)

2022-2023

पत्रम् ..... विषयः - .....
अध्येतुः नाम ..... पञ्जीकरणसंख्या.....
अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकाप्रेषणदिनाङ्कः .....
अध्येत्रा उत्तराणि विलिख्य एतत्पुस्तिकाप्रत्यर्पणदिनाङ्कः .....

अध्येतुः हस्ताक्षरम्

मूल्याङ्कनकर्तुः नाम - .....
मूल्याङ्कनकर्त्रा एतत्पुस्तिकाप्राप्तिदिनाङ्कः - .....
मूल्याङ्कनकर्त्रा मूल्याङ्कनानन्तरं संस्थाने समर्पणदिनाङ्कः - .....
अध्येत्रा प्राप्ताङ्काः -

खण्डाः	निर्धारिताङ्काः	प्राप्ताङ्काः
खण्डः - क	20 X 02 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ख	05 X 08 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ग	02 X 10 = 20 अङ्काः	
	पूर्णाङ्काः 100	प्राप्ताङ्काः .....

मूल्याङ्कनपुरस्सरं परामर्शैः सह अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकायाः पुनःप्रेषणदिनाङ्कः .....

मूल्याङ्कनकर्तुः हस्ताक्षरम्

स्थानम् .....
दिनाङ्कः .....

शास्त्री, द्वितीयवर्षम् (साहित्यम्) - पञ्चमपत्रम्

विषयः - साहित्यदर्पणः (6-9 परिच्छेदाः)

पूर्णाङ्काः-100

निर्देशः - अस्य प्रश्नपत्रस्य शतम् (100) अङ्काः निर्धारिताः सन्ति एवम् अस्मिन् त्रीणि (3) खण्डानि सन्ति। अध्येत्रा एषु समाहितानां प्रश्नानामुत्तरं पृथग्विहित-विस्तृत-निर्देशानुसारेण देयम्।

Note - This paper is of one hundred (100) marks containing three (3) sections. Candidates are required to attempt the questions contained in these sections according to the detailed instructions given therein.

खण्डः - क

प्रश्नाः - विंशतिः समाधेयाः

अङ्काः- 02 x 20 = 40

निर्देशः : अस्मात् खण्डात् केचन विंशतिः (20) प्रश्नाः समाधेयाः।

Note : This section contains twenty five questions . Out of these twenty (20) questions should be answered.

1. दृश्यकाव्यं कतिविधम्?
2. अभिनयस्य कति भेदाः?
3. प्रकरणे कीदृशः नायको भवति?
4. समवकारे अङ्गीरसः कः?
5. प्रहसने कति अङ्काः सन्धयश्च भवन्ति?
6. आमुखस्य अपरं नाम किमस्ति?
7. कथावस्तुनः कति भेदाः? अधिकारी कः कथ्यते?
8. अर्थप्रकृतेः कति भेदाः सन्ति?
9. सन्धेः किं स्वरूपम्?
10. मुखसन्धेः किं लक्षणम्?
11. कैशिकीवृत्तेः चत्वारः भेदाः के?
12. स्वगतस्य लक्षणं किम्?
13. लास्याङ्गानि नामतो निर्दिशत।
14. नाटिकायाः स्वरूपं निरूपयत।
15. उपरूपकाणां संख्यां नामानि च लिखत।
16. श्रव्यकाव्यस्य लक्षणं किम्?
17. मुक्तकं नाम कीदृशं काव्यम्?
18. महाकाव्ये नायकः कीदृशः स्यात्?
19. हर्षचरितं कीदृशं काव्यम्?

20. गद्यपद्यमयी राजस्तुतिः कीदृशः काव्यप्रकारः?
21. “भाति पद्मः सरोवरे” इत्यत्र कः दोषः?
22. दुःश्रवत्वादयः त्रयोदश दोषाः कुत्र भवन्ति?
23. कष्टत्वदोषस्य लक्षणं किम्?
24. कति रसदोषाः सन्ति? तान् नामतो निर्दिशत।
25. त्रिविधाः गुणाः के सन्ति?

खण्डः - ख

प्रश्नाः - पञ्च समाधेयाः **अङ्काः - 08 X 05 = 40**

निर्देशः - अस्मात् खण्डात् केचन पञ्च (05) प्रश्नाः समाधेयाः। प्रत्येकं प्रश्नः प्रायः शतशब्दैः (100) समपेक्ष्यते।

Note : This section contains eight questions. Out of these five (05) questions should be answered. Each question should be answered in about one hundred (100) words.

1. दृश्यश्रव्यकाव्ययोः को भेदः इति उत्तरत।
2. प्रहसनस्वरूपं विलिख्य तस्य शुद्धभेदस्य ग्रन्थानुसारेण लक्षणोदाहरणे विलिख्यताम्।
3. नान्दीस्वरूपं किम्? अत्राचार्याणां विचारान् लिखतु।
4. गर्भसन्धेः कतिरङ्गानि इति विलिख्य कस्याप्येकस्योदाहरणं प्रस्तूयताम्।
5. सभेदं भारतीवृत्तिं निरूपयत।
6. ग्राम्यत्वदोषस्य लक्षणोदाहरणपूर्वकं निरूपणं क्रियताम्।
7. प्रसादगुणस्य लक्षणं विवेचनीयम्।
8. विश्वनाथमते रीतिः कतिविधाऽस्ति इति विवेच्यताम्।

खण्डः - ग

प्रश्नाः - द्वौ समाधेयौ **अङ्काः- 10 X 02 = 20**

निर्देशः - अस्मात् खण्डात् द्वौ (02) प्रश्नौ समाधेयौ । प्रत्येकं प्रश्नः प्रायः त्रिशतशब्दैः (300) समपेक्ष्यते।

Note : This section contains Three questions. Out of these two (02) questions should be answered. Each question should be answered in about three hundred (300) words.

1. महाकाव्यस्य लक्षणं सोदाहरणं प्रतिपादयत।
2. वामनाचार्यप्रतिपादितानां शब्दगुणानां त्रिषु गुणेषु अन्तर्भावः कथं कृतः विश्वनाथेन इति विवेच्यताम्।
3. दोषसामान्यलक्षणं विवेचयत।

